

Đáp từ của Thầy Chứng minh trong lễ Vu Lan

Kính lạy đức Thế Tôn, bậc Thầy của trời người, đáng Từ Phụ, đáng đại hiếu đã chỉ dạy cho chúng sinh con đường hiếu đạo.

Kính lạy Tôn giả Xá Lợi Phất, Tôn giả Mục Kiền Liên - những bậc đại hiếu để chúng con noi theo.

Kính lạy chư Tăng Ni, những vị chí hiếu, sứ giả của Như Lai, chứng minh buổi lễ Vu Lan Báo Hiếu hôm nay.

Kính thưa toàn thể đại chúng,

Hôm nay, trong khói hương trầm thoảng nhẹ, dưới ánh từ quang của chư Phật, chúng ta lại được cùng nhau tề tựu về chùa... , trong mùa Hiếu PL 25.. – 20.., Mùa của những tấm lòng thơm thảo, mùa của những lời tri ân, là dịp để những người con Phật lắng lòng tưởng niệm, dâng trọn tình hiếu hạnh đến đáng sinh thành – dù Cha Mẹ đã quá vắng hay vẫn còn hiện tiền.

Sau khi lắng nghe những lời tâm sự chân thành, xúc động của quý Phật tử vừa rồi, Thầy cùng toàn thể chư Tôn đức Tăng ni, và đại chúng - đều cảm nhận được sự hiếu kính sâu sắc, mà những người con Phật dâng lên cho các đáng sinh thành.

*“Ngôn ngữ trần gian như túi rách
Đựng sao đầy 2 tiếng Mẹ - Cha.”*

Tuy nhiên, bài cảm tưởng vừa rồi, thật sự chạm đến trái tim của mỗi chúng ta. Đó, không chỉ là những lời nói, mà là tiếng lòng, là sự sám hối chân thành của những người con đã từng lỡ lầm, vô tâm.

Từng câu, từng chữ đều thấm đẫm ân tình, nhắc nhở chúng ta về công lao trời biển của cha mẹ, về tình yêu thương vô bờ bến của ông bà, thầy thay mặt chư tôn đức ở đây, vô cùng tán dương và có vài lời đến toàn thể đại chúng.

Người Việt ta từ ngàn xưa đã xem chữ Hiếu là gốc của đạo làm người.

Hiếu kính với cha mẹ không chỉ là bổn phận, mà còn là nền tảng dựng nên gia đình, xã hội.

Đặc biệt, mùa Vu Lan trong đạo Phật lại càng thêm thiêng liêng.

Đây là dịp, không chỉ tưởng nhớ cha mẹ hiện tiền, mà còn hướng tâm về cha mẹ nhiều đời, nhiều kiếp.

Vu Lan còn là mùa tri ân những bậc tiền bối hữu công, những người đã nằm xuống cho Tổ quốc trường tồn,

Là cơ hội để mỗi người con thấp lên ngọn nến tri ân, dâng bông hoa hiếu hạnh, biểu lộ lòng biết ơn sâu nặng.

*Con người có Tổ có Tông,
Có cha có mẹ, có ông có bà.*

*Làm con phải hiếu mẹ cha,
Sớm thăm, tối viếng, cơm trà kính dâng.*

Kính thưa đại chúng,

Có một tiếng gọi, thiêng liêng hơn mọi âm thanh trần thế, đó là tiếng gọi: **“Mẹ ơi!”**

Có một sự che chở, vững chãi hơn mọi thành trì, đó là vòng tay: **“Cha yêu!”**

Thế nhưng, đã bao lần chúng ta dừng lại và nhận ra trong hai tiếng gọi ấy, là cả một bầu trời tình thương, là cả một kiếp người hy sinh?

Có bao giờ chúng ta dừng lại, lặng im, và tự hỏi:

Ta đã đến với cuộc đời này như thế nào?

Không phải bằng sự may mắn ngẫu nhiên, mà bằng chín tháng mười ngày mẹ cuu mang nặng nhọc.

Mỗi nhịp tim con đập, là một nhịp tim mẹ thổn thức.

Mỗi lần con chồi đập, là một nụ cười, và cũng là một giọt mồ hôi mẹ rơi.

Mẹ ăn cho con, mẹ ngủ cũng vì con.

Cơ thể mẹ biến dạng, đau nhức, những vết rạn nứt da, như những con sông nhỏ in hằn trên bản đồ của tình yêu và sự hy sinh vô bờ bến.

Ngày con chào đời – là ngày mẹ đi qua cửa tử sinh, một hành trình đầy vất vả, đau đớn.

Ngày con khôn lớn – là ngày cha còng thêm đôi vai, bạc thêm mái tóc.

Ân ấy, làm sao kể xiết!

Đức Phật dạy trong kinh:

“Ân cha mẹ là ân cực trọng. Dù có công cha mẹ trên vai, đi trọn trăm năm, cũng chưa trả được ân sâu.”

Bởi ân ấy, không thể đong đếm bằng vàng bạc châu báu.

Ân ấy là sự sống, là cả một trời thương yêu.

Chúng ta lớn lên từng ngày, từ giọt mồ hôi mặn chát của cha, từ dòng sữa ngọt lành và cả nước mắt thầm lặng của mẹ.

Rồi một ngày, ta chợt nhận ra:

Mái tóc xanh thành bạc trắng.

Lưng thẳng thành còng xuống.

Mẹ không còn đủ sức để cài nút áo.

Cha không còn đủ vững để chở ta trên chiếc xe đạp cũ kỹ.

Mắt mẹ mờ đi, không may vá được cho ta chiếc áo lạnh lặn.

Tay cha run rẩy, không thể sửa lại những món đồ đơn giản.

Đôi chân, bàn tay vững chãi ngày nào, nay run rẩy yếu ớt.

Họ – những người từng chở che cả đời ta – giờ trở nên nhỏ bé và cần đến ta...

Kính thưa đại chúng,

Có một sự thật phũ phàng mà chúng ta không dám nghĩ tới:
Cha mẹ, là những người cho ta mượn bầu trời cao rộng, mượn đất dày phì nhiêu, mượn dòng sữa ngọt ngào để ta trưởng thành.
Rồi một ngày, họ cũng sẽ phải trả lại tất cả cho đất trời.
Chúng ta bận kiếm tiền, bận sự nghiệp, bận những cuộc vui, bận lo gia đình riêng của mình, mà đánh mất những thời khắc quý giá cuối cùng được ở bên cha mẹ.
Đề rồi, khi họ nhắm mắt xuôi tay, ta mới hối tiếc.
Ta ôm lấy hình hài lạnh giá của mẹ cha mà gào khóc.
Ta hối hận, vì đã không về thăm nhiều hơn.
Ta đau đớn, vì đã không kịp nói một lời yêu thương.
Ta xé lòng vì còn đang mãi mê ở một nơi xa, không được nhìn thấy nụ cười, hay nắm lấy bàn tay họ lần cuối.
Tất cả những lễ nghi trang trọng,
Những vòng hoa đẹp nhất, những nén hương thơm nhất...
Có ý nghĩa gì không, khi cha mẹ không còn cảm nhận được? Liệu có phải là quá muộn màng?

Kính thưa đại chúng,

“**Ơn cha nghĩa mẹ trả sao cho vừa?**”

Sự báo hiếu không thể chờ đợi.
Đó không phải là việc làm thêm khi ta rảnh rỗi, mà là bổn phận phải thực hiện ngay hôm nay.
Hãy về nhà đi thôi! Đừng chờ đến khi hoa vàng mấy độ.
Đừng đợi đến khi “**cây muốn lặng mà gió chẳng ngừng**”.
Hãy về nhà, ngồi bên cha mẹ, ăn một bữa cơm giản dị,
Nắm lấy bàn tay gầy guộc của mẹ,
Lắng nghe câu chuyện đã kể nhiều lần của cha.
Hãy gọi điện cho cha mẹ, không phải để hỏi: “*Cha mẹ cần gì?*” mà để nói: “*Con thương cha mẹ lắm!*”
Hãy khoan dung khi cha mẹ già yếu, vụng về, hay quên trước quên sau.
Đó không phải là bản tính của họ, mà là dấu hiệu của tuổi già đang đến.
Họ đã bao dung với ta cả một đời, giờ đến lượt ta kiên nhẫn với họ.
Và hãy nhớ: báo hiếu cao thượng nhất chính là đưa cha mẹ trở về với Tam Bảo, gieo duyên chánh pháp.
Nếu cha mẹ còn, hãy dìu cha mẹ đến chùa.
Nếu cha mẹ đã khuất, hãy tinh tấn tu hành, làm việc thiện, hồi hướng công đức cho cha mẹ được siêu thoát.

Hãy sống thật tốt, thật lương thiện.

Bởi niềm hạnh phúc lớn nhất của cha mẹ không phải là con cái thành đạt, giàu sang, mà là nhìn thấy con mình trưởng thành, sống đúng với đạo lý làm người.

Và với những ai không còn cha mẹ trên đời, xin đừng quá đau lòng.

Hãy sống sao cho xứng đáng với những gì cha mẹ đã dạy dỗ, hy sinh.

Hãy làm những việc thiện, phóng sinh, bố thí, cúng dường, hồi hướng công đức cho cha mẹ.

Hãy tin rằng, linh hồn cha mẹ vẫn đang dõi theo ta, và họ sẽ mỉm cười hạnh phúc khi thấy ta sống an vui, hướng thiện.

Kính thưa đại chúng,

**Bậc cổ đức có dạy: "Ân giáo dưỡng một đời nên huệ mạng
Nghĩa ân sư muôn kiếp khó đáp đền".**

Trong Quy Sơn có nói: "*Sanh ngã giả phụ mẫu, thành ngã giả sư trưởng*".

Chủ ý của câu này là thân ta có được nhờ ơn cha mẹ.

Và người Xuất gia nếu không có sư trưởng thế gian thì không hiểu biết lễ nghĩa, trí thức ở đời; không có sư trưởng xuất thế thì không hiểu Phật pháp.

Không hiểu biết lễ nghĩa thì chẳng khác gì cầm thú, Phật pháp không hiểu thì cũng như người phạm tục.

Nay ta được biết chút ít về lễ nghĩa, được hiểu sơ lược về Phật pháp, ca sa trang nghiêm đắp thân, giới pháp nhuận thấm thân mình, được như thế là nhờ ân đức sâu nặng của sư trưởng.

Vậy nên, "Tri Ân – Báo Ân", chính là bổn phận, là trách nhiệm của một hành giả xuất gia.

*"Ân Sư trưởng muôn đời ghi tạc,
Nghĩa Tổ Thầy vạn kiếp không phai.
Người đi về chốn Liên đài,
Chúng con kính lễ nhớ ngày Báo ân"*

Trước chánh điện trang nghiêm này, mỗi ngọn nến được thắp sáng cũng là ánh sáng hiểu đạo, là ngọn lửa tình thương, lửa tri ân, lửa nhắc nhở quý vị sống sao cho xứng đáng, với những gì mà Thầy Tổ đã tạo tự trùng hưng với ngôi Tam bảo này, nhắc nhở hàng hậu học giữ trọn chữ ân với Thầy Tổ, tiếp dẫn hậu lai, báo Phật ân đức, là lời nhắc nhở hàng hậu học – giữ trọn chữ hiếu, trọn chữ ân.

Trong giây phút lắng lòng này, xin hãy nhắm mắt lại.

Hãy nghĩ đến: "**Ân sư chí trọng, Tổ đức nan thù**"...

Là dáng mẹ tảo tần năm nào giờ đã bạc mái tóc.

Là bóng cha thẳng thớm ngày xưa giờ đã còng đôi vai.

Hãy nhớ về nụ cười hiền, ánh mắt thương yêu...

Và để cho trái tim mình lên tiếng.

Nếu có thể, hãy thì thầm: **“Cha mẹ ơi, con xin lỗi!”**
Và hãy nói tiếp: **“Cha mẹ ơi, con cảm ơn!”**

Xin được mượn vài vần thơ dâng lên cha mẹ, dâng lên đại chúng:

*Cha một đời lặng thầm mưa nắng,
Mẹ một đời tần tảo sớm hôm.
Biển trời đâu sánh ân sâu nặng,
Con quỳ dâng hiếu nguyện vuông tròn.*

**Kính bạch chư Tôn đức,
Kính thưa toàn thể đại chúng,**

Lời cảm tưởng của quý vị hôm nay không chỉ là những dòng chữ, mà là dòng máu, là giọt lệ, là hơi thở từ trái tim của những người con.

Một dòng nước mắt rơi lúc này không phải là yếu đuối, mà là sự thức tỉnh.

Đề từ hôm nay, chúng ta sống khác đi

Yêu thương Cha mẹ nhiều hơn, trân trọng nhiều hơn từng phút giây bên họ.

Đời người vô thường. Chúng ta ai cũng phải trải qua sinh, lão, bệnh, tử.

Chúng ta không thể biết được ngày mai cha mẹ còn ở bên ta hay không?

Và cũng không biết được ta có phải là người đi trước cha mẹ.

Chính vì lẽ đó, sự báo hiếu không thể chờ đợi.

Bởi, **“Gió đưa cây cải về trời / Rau răm ở lại chịu đời đắng cay”**.

Cha mẹ rồi sẽ như cây cải kia, bay về cõi vĩnh hằng.

Chúng ta, những đứa con, hãy đừng để mình phải “chịu đời đắng cay” trong sự hối tiếc và dằn vò.

Trong nghi lễ Vu Lan, hình ảnh bông hoa hồng cài trên ngực áo là biểu tượng cảm động.

Ai còn cha mẹ, bông hồng đỏ là niềm hạnh phúc.

Ai mất cha mẹ, bông hồng trắng là nỗi xót xa.

Nhưng dù đỏ hay trắng, đó đều là lời nhắc nhở:

Hãy yêu thương cha mẹ khi còn có thể.

Thiền sư Nhất Hạnh từng viết:

*“Nếu con còn cha mẹ,
Xin hãy vui mừng,
Vì con đang có một tòa sen thơm ngát,
Nâng đỡ đời con.”*

Này những người con trai, con gái, hãy mau về ôm lấy cha mẹ, cúi lạy cha mẹ khi cha mẹ còn sống!

Ngày sinh nhật, thay vì say sưa bên bạn bè, hãy mua một bó hoa về tặng, để cảm ơn cha mẹ.

Hãy nhớ rằng, ngày ấy nhiều năm trước chính là ngày mẹ đã đánh cược sinh mạng để cho con được chào đời an toàn.

Đôi mắt long lanh và bàn tay bé nhỏ ấy từng nắm chặt lấy tay mẹ không rời.

Và cũng trong ngày ấy, cha đã tất bật lo toan, chạy vạy, hồi hộp chờ tin nơi phòng sinh, chỉ cầu mong vợ con được bình an.

Ta càng lớn thì cha mẹ càng già.

Cha mẹ đâu còn nhiều thời gian bên cạnh ta nữa.

Hãy tận tâm báo hiếu, hãy kết nối lại tình thương với cha mẹ ngay khi còn có thể. Có thể đôi khi cha mẹ muốn con làm theo ý mình, hay chưa thật hoàn hảo như những cha mẹ khác.

Nhưng dù thế nào, kiếp này được làm con của cha mẹ, chính là sự an bài mầu nhiệm của nhân duyên. Hãy biết trân trọng và biết đủ với những gì mình đang có.

Thừa toàn thể đại chúng.

“Vu Lan không định ngày rằm.

Báo hiếu đâu phải mỗi năm một ngày.

Công cha nghĩa mẹ sâu dày

Mỗi ngày Hiếu Nghĩa - một ngày Vu Lan.”

Đừng đợi tới ngày lễ Vu Lan, mới tỏ lòng thành tâm kính hiếu cha mẹ, mà hãy cứ biến mỗi ngày đang sống đều là một ngày lễ Vu Lan, khi đó chúng ta mới thực sự hoàn thành trọn vẹn đạo hiếu làm con.

Nhân mùa Vu Lan báo hiếu, Thầy có 3 điều gửi đến quý vị:

Thứ nhất: Luôn ghi nhớ công ơn cha mẹ, ông bà.

Thứ hai: Thực hành hiếu đạo ngay từ hôm nay, ngay giây phút này.

Thứ ba: Tinh tấn tu tập, bởi công đức tu hành chính là bông hoa đẹp nhất dâng lên cha mẹ.

Nguyện cầu hồng ân Tam Bảo gia hộ cho tất cả ông bà, cha mẹ hiện tiền trên thế gian luôn được an vui, mạnh khỏe, sống lâu để nhìn thấy sự trưởng thành và hạnh phúc của con cháu.

Cửu huyền thất tổ, cha mẹ quá vãng đều được siêu sinh Tịnh độ.

Nguyện cầu toàn thể đại chúng thân tâm an lạc, sức khỏe dồi dào, tinh tấn trên đường tu học.

Và cũng cầu cho những người con không phân biệt tôn giáo, sớm nhận ra công ơn sinh thành, kịp nói lời yêu thương, kịp ôm lấy cha mẹ như thuở ấu thơ. Để mai này, khi cha mẹ khuất bóng, lòng không còn dằn vặt trong nuối tiếc.

Nguyện cầu ánh sáng Vu Lan – Hiếu hạnh lan tỏa không chỉ trong chùa, mà khắp thế gian này.

Nam mô Vu Lan Hội Thượng Phật Bồ Tát.